

***Dictamnus* L. – třemdava**

Rutaceae

Rod zastoupený jedním druhem *Dictamnus albus* L.

***Dictamnus albus* L. – třemdava bílá**

(syn. *Dictamnus fraxinella* Pers.)

Původ: Eurasijský druh - jižní a střední Evropa, západní a střední Asie, Čína. U nás se vyskytuje roztroušeně v teplých oblastech. Patří k ohroženým druhům a je zákonem chráněný.

Ekologie: lesostepi, [stepi](#), světlé lesy, křoviny a háje, také na zarostlých ale slunných skalách v teplejších oblastech od nížin do pahorkatin. Často se objevuje na vápencových podkladech v kyprých půdách.



Dictamnus albus spolu *Geranium sanguineum* (Pavlovské vrchy)

Růstové a vzhledové charakteristiky: Vytrvalá, silně aromatická, po citronu vonící bylina, dorůstající výšky 50-100 cm.



Lodyha přímá s krátkými, měkkými chlupy, které jsou v horní části černě žláznaté

Květy skládají vzdušné, hrozny růžové, zřídka bílé barvy

Spodní **listy** vejčité, přisedlé

Zbylé listy střídavé, lichospeřené, se 3 – 4 jarmy, sytě zelené, lesklé

Tobolka

Oddenek bílý, obsahující alkaloid dictamnin, využívaný v léčitelství při zažívacích potížích a proti střevním parazitům.



Dekoratívni **listy** třemdavy jsou pokryty žlázkami, ze kterých se uvolňují aromatické silice citrónové vůně. Ty vytvoří na povrchu rostliny jemný [olejovitý film](#), zabraňující výparu vody z listů v období sucha. Mohou však po horkém dnu i vzplanout, což propůjčilo rostlině také lidové pojmenování „hořící keř“.

Silice mohou u citlivějších lidí vyvolávat podráždění pokožky, záněty a vyrážky.



Oboupohlavné a souměrné **květy** jsou 5-ti čtené, kališní lístky jsou volné, pokryté žlázkami, měří od 5 do 20 mm a mají čárkovitě podlouhlý tvar. Korunní plátky jsou velké 20-25 mm, mají široce kopinatý tvar, růžovou (někdy bílou) barvu, jsou výrazně tmavě žilkované. Na vnější straně jsou korunní plátky opět pokryté žlázkami. Tyčinek je v květu deset, jsou do oblouku prohnuté, z květu vyčnívají směrem nahoru. Květy se objevují se v V. – VI.



Plodem jsou rozpadavé tobolky, srostlé z 5-ti plodolistů. Vnitřní strana pletiva po dozrání sesychá a způsobuje vymršťování semen do svého okolí, čímž se rostlina [přirozeně šíří](#). Semena jsou hladká a černá.

Nejvýznamnější odrůdy:

'Albiflorus'	Bílý květ	80 cm	V. – VI.
'Purpureus'	Růžový květ	80 cm	V. – VI.



'Albiflorus'



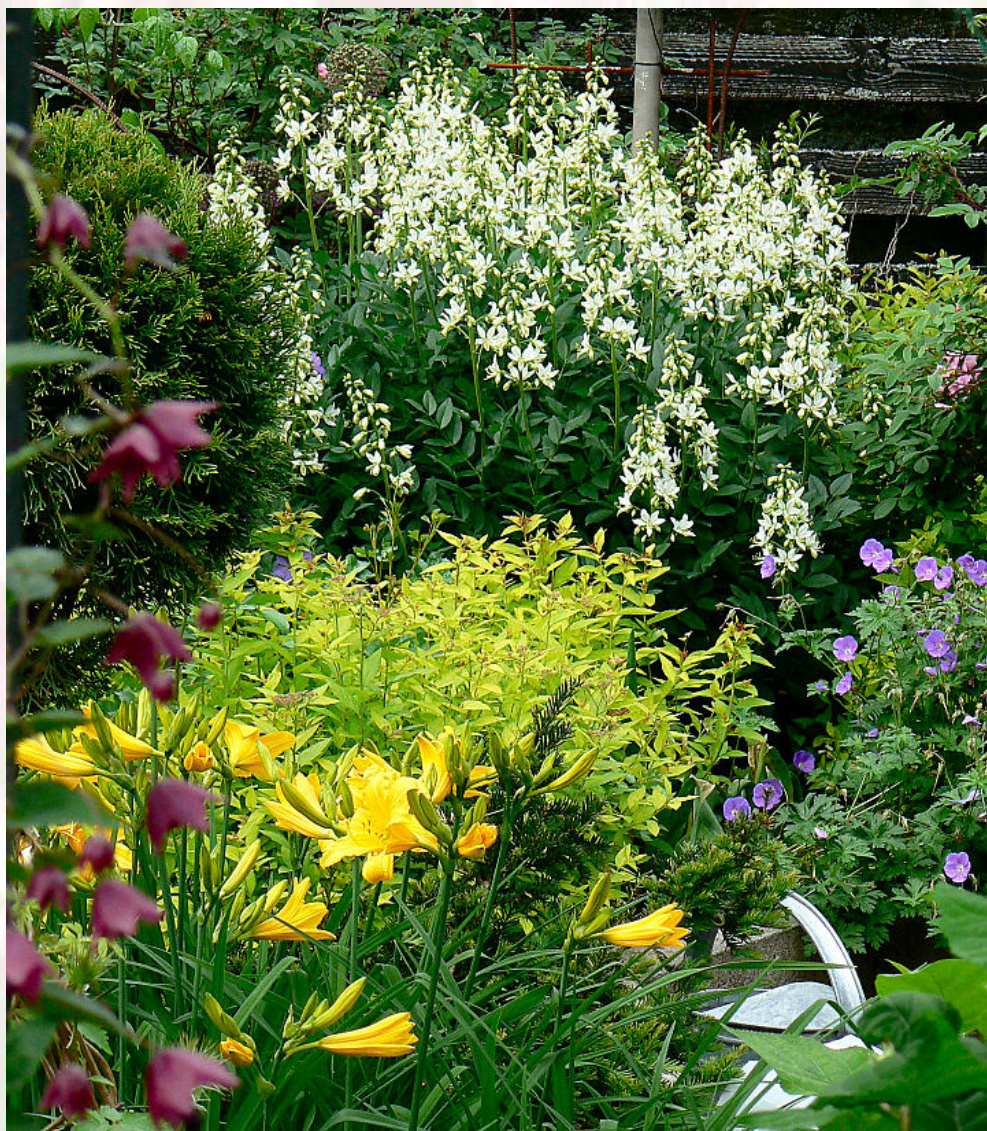
'Purpurascens'

Pěstitelské vlastnosti a požadavky: *Dictamnus* patří k pomalu rostoucím, ale dlouhého věku se dožívajícím trvalkám, okrasným listem a květem. Ke zdárnému vývoji vyžaduje teplé a slunné polohy, sušší, propustnou, vápenitou půdu. Nesnáší těžké, zamokřené půdy.

Množení: čerstvým semenem hned po dozrání. Semeno ke klíčení a zdárnému vývoji vyžaduje specifický teplotní režim. Nejdříve po dobu 6 týdnů vystavení vysokým teplotám 22° C v konstantně vlhké půdě, posléze po dobu 6 – 8 týdnů vystavení nízkým teplotám (-4 až +4 °C). Dělení starých trsů na jaře je možné, ale obtížné.

Použití v zahradní a krajinářské tvorbě: Třemdava, jako představitel divoce rostoucí trvalky se záhonovým charakterem nachází uplatnění ve výsadbách záhonového typu i ve společenstvech přírodě blízkého charakteru. Její krása nejlépe vynikne při solitérním použití či v menších skupinách. Úhledné, vzpřímeně rostoucí trsy se nerozklesávají, a tudíž nevyžadují při pěstování oporu. Je typickým zástupcem stanovištního prostoru „Freiflachen“ – Fr₁ – „Otevřené plochy“, blíže vymezeného prostorem Step – SH₁. Vhodné způsoby použití:

- Intenzivně ošetřované záhony spolu se záhonovými trvalkami
- Světlé, slunné bylinné lemy dřevinných vegetačních prvků
- Extenzivní výsadby typu 'Silbersommer'a jiné na adekvátních typech stanovišť
- Velké suché a slunné skalky
- Soukromé zahrady – jako zajímavé solitéra



Odkazy a literatura:

Dictamnus L. In. Slavík, B. Květena ČR. Díl 5. Praha: Academia, str. 146 - 147. ISBN 80-200-590-0.

Sieber, J.: Die Sichtung der Stauden. Teil 1. Geschichte und Beetstauden. Bonn: Förderungsgesellschaft Gaertenbau. 1990.